Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt II.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

sensitiuam ne libere turpia imaginetur & concupiscat, ita idem dicendum erit de Verbo diuino respectu naturæ assumptæ.

Ex negatis est sequi disparitas, qa mang. & hia sensitiua licet ponantur distincta a rationali, n habent propriam voluntatem qua regantur, sed st subditæ eidem voluntati qua singulæ & oes partes eiusdem hois gubernantur, ac proinde eadem voluntas tenetur & hiam sensitiuam & manum regulare. contra vero natura assumpta siue humana Chri natura proxime regitur sua propria voluntate, neq Verbum in ea vim vel potestatem his nisi per modum cæ primæ sicut his & reliquas voluntates, atq ideo Verbum sicuti n tenetur regere actiones vel impedire peccata reliquarum voluntatum, ita nec peculiari obligatione tenetur regere actiones naturæ assumptæ, qa hæc n est magis subiecta Verbo quam reliquæ naturæ creatæ. si quis a. contra rationem supra assignatam plura desideret, legat Vasquez disp. 63. cap. 3.

CAPVT II.

De libertate Christi.

Certum e humanam Chri voluntatem fuisse liberam etiam in adimplendis diuinis iussis, siquidem certum e Christum humana voluntate meruisse per obedientiam, qua teste S. Paulo Patri fuit obediens vsq ad mortem, meritum a. n st conistere sine voluntatis libertate in operando, sed difficile admodum e explicare, quanam ratione fuerit libera in obediendo & reuera meruerit, cum ex altera parte fuerit ofo impeccabilis nec vlla ratione potuerit transgredi præceptum Patris.

Ratio a difficultatis e, qa necessario requiritur libertas ad meritum. rursum de ratione libertatis in operando e ut opus ita libere fiat a voluntate ut libere potuerit omitti atqui si humana Chri voluntas fuerit impeccabilis n potuit omittere opus sibi iussum, qa alioquin peccasset & opus Chri iussum e ab illo exercitum non fuit liberum & per consequens n fuit meritorium. similis fere ratio difficultatis fieri st circa obseruatione præceptorum negatiuorum, si nimirum ponatur talis obseruatio fuisse meritoria qua ratione necessario includit actum positiuum bonum in quo fundatur ratio meriti. ceterum qd Chri meruerit per opera conciliq certum e nec his difficultatem vllam geo ad rem præsentem.

Præmittendum e a. pro solutione difficultatis Doctores oes saltem Catholicos in hoc conuenisse, nempe ad libertatem volun=

voluntatis in operando n̄ ēē necessariam poīam peccandi, sed libertatem pōe ēē separatam ab huiusmodi poīa. & hoc ptt 1mo: q̄a Deus ht̄ pfectissimam libertatem nec tn̄ vlla raōe peccare pt. 2do ptt in beatis qui raōe visionis beatificæ neq venialiter peccare pōnt nec tn̄ idcirco carent vsu libertatis. ~~quoniam~~ quanam a raōe Chri voluntas, quæ nullo modo peccare potuit, nihilominus potuerit implere præcepta affirmativa libere ita vt mereretur mire discrepant Doctores inter se. Primo igitur modos explicandi hanc difficultatem qui n̄ placent & hoc tempore coniores st̄ referemus & impugnabimus, postea quid de ea re statuendum sit & dicendum indicabimus.

Primus modus ē eorum qui dicunt Chrū necessario quidem effecisse substiam operis præcepti, & consequenter n̄ fuisse liberum circa substiam observaōis pcepti, fuisse tn̄ liberum quoad intentionem actus quo præceptum impleuit. Sed contra ē, q̄a ex illis Pauli verbis: Chrus ē factus obediens vsq ad mortem pp q̄d Deus exaltauit illum &c. manifeste colligitur Chrum meruisse per substiam ipsam obediendi, id ē, implendi præceptum, nedum per promptitudinem operandi intensius aut libentius, & per consequens Chrū fuisse liberum etiam quoad substiam observaōis præcepti. idem etiam colligi pt ex alijs Scripturæ locis, ac proinde n̄ ē cur hic modus pluribus confutetur.

2dus modus ē eorum qui volunt opus illud quo Chrus observauit præceptum sibi impositum siue mortis siue alterius rei fuisse quidem liberum absolute n̄ tn̄ in sensu composito, hoc ē, fuisse ex se liberum, q̄a Chrus abstrahendo a pcepto poterat illud facere & n̄ facere, quamuis supposito pcepto n̄ pōet illud n̄ facere nec illud ēēt liberum sed necessarium. porro solam necessitatem absolutam n̄ a necessitatem ex suppositione obstare raōi meriti vel libertati probant, q̄a alias bona opera prædestinatorum quæ necessario fiunt necessitate ex suppositione prædestinaōis n̄ ēēnt meritoria q̄d ē falsum. Verum ad impugnandum hunc modum dicendi & explicandi Chri libertatem circa opus præceptum.

Supponendum ē id q̄d ex D. Anselmo recte docet Vasquez disp. 74. cap. 4. duplicem ēē necessitatem. alteram quæ dicitur necessitas antecedens, altera quæ dicitur consequens. necessitas antecedens prouenit ex aliquo q̄d n̄ ē in nr̄a potestate & præcedit liberam voluntatis determinaōem atq hæc necessitas impedit libertatem, sicut in beatis illam impedit necessitas diligendi Deum quæ ē necessitas antecedens cum proueniat ex clara visione Dei quæ præcedit actum

amoris

amoris nec ē in potestate ipsius beati, atq hac necessitate impediri libertatem ē adeo certum ē clarum, vt etiam Artes lib. 3 moral. cap. 5. in quo vt patet ex titulo ex professo agit de ijs quæ sunt in potestate nra, dixit illa n̄ pōe referri in alia principia quam in ea quæ sunt in nobis, quem locum Artis in Philosophia latius explicuimus ē ponderauimus. Necessitas consequens posterior ē determinaōe nræ voluntatis, siquidem prouenit ex aliquo qd ē in nra potestate, vt ē necessitas v: g: peccati perpetrandi ab Antichro qd oritur ex præuisione diuina eiusdem peccati futuri, vel ex futuritione eiusdem peccati, qa peccatum eiusdem Antichri præcognoscitur a Deo futurum ē qa ē futurum dicitur ēe necessario futurum. his positis.

Contra prædictum modum ē, qa necessitas n̄ peccandi in Chro siue n̄ omittendi opus præceptum ē necessitas antecedens, vt concedunt aduersarij, siquidem prouenit ex vnione hypostatica quæ præcedit determinaōem humanæ Chri voluntatis circa opus præceptum neq ē in potestate eiusdem voluntatis sed tm in potestate Dei. Es eadem necessitas impedit libertatem humanæ Chri voluntatis circa opus præceptum; oia videntur ēe clara, ac proinde n̄ ē opus pluribus idem impugnare.

Tertius modus ē eorum qui dicunt opus quo Chrus impleuit præceptum fuisse liberum, qa necessitas quam Chrus habebat implendi n̄ erat necessitas Antecedens sed tm consequens, qa nimirum ea necessitas n̄ proueniebat præcise ex vnione hypostatica præcedente liberam determinaōem humanæ Chri voluntatis, sed ex eadem vnione ē præcepto simul, qd volunt n̄ præcessisse prædictam determinaōem, quatenus Chrus ita ardenter desiderabat pati pro hoibus vt præceptum moriendi sibi imponi a Patre postulauerit, vt colligitur ex illis verbis Isaiæ 53: oblatus ē qa ipse voluit; ex quo videtur confici prædictam necessitatem, fuisse consequentem cum prouenerit ex aliquo consequenti determinaōem voluntatis.

Sed contra hunc modum ē, qa ex eo sequitur Chru per ipsam voluntatem moriendi efficacem siue per ipsam obseruaōem præcepti ē actū obedientiæ n̄ meruisse, sed tm meruisse per actum postulandi a Deo præceptum, atqui hoc ē falsum ē absurdum. Minor n̄ videtur indigere probaōe. Seq: ma: pbt: qa sola voluntas postulandi præceptum fuit libera ē ea n̄ fuit actus obedientiæ, vt patet, voluntas a exequendi præceptum ē ipse actus obedientiæ n̄ fuit liber vt sequitur ex modo predicto, qa supposito iam precepto n̄ erat amplius in potestate humanæ Chri voluntatis exequi ē n̄ exequi præceptum, obedire ē n̄ obedire, vt contendunt ipsimet aduersarij, sed ex vi eiusdem præcepti humana Chri voluntas erat determinata ad implendum præceptum ē obediendum, ac proinde

obser=

obseruãdo precepti ẽ actu obedientiæ quo Christus idem præceptum impleuit
n fuit liber, siquidem fuit necessario necessitate antecedente proueni-
ente scilicet ex ratione hypostatica quæ ẽ antecedens determinaõem
voluntatis, vt admittunt aduersarij, ex præcepto qd ẽt antecedens
ad obseruaõem precepti ẽ actum obedientiæ, licet sit consequens ad ac-
tum postulandi præceptum. ibat ex supradictis. aly aliter fidelium
modum impugnant sed n solide, vt videre apud Aug. disp. 4 sq. c. 4. n. 10.

Quarto modo ẽ eorum qui dicunt libertatem n tolli ex
suppositione præcedenti liberam voluntatis determinaõem quæ suppo-
sito sit extrinseca voluntati neq physice mutet illiq modum operandi,
ac proinde volunt Christum fuisse liberum in obseruãdo præceptum, ẽ per
consequens potuisse mereri per ipsam subditam ~~operatam~~ obseruãdis
precepti, qa licet ex suppositione precedente liberam ipsiq determinaõe
n ꝓcet n obseruare præceptum, ea tn suppositio erat extrinseca humana
Christi voluntati neq physice mutauit illiq modum operandi, cum ex
vna parte consideret in ꝓ vnione hypostatica, ẽ ex alia in ipsa precepti
impositione. vta Suarez disp. 37. sect. 3. ab hoc. a. modo reipsa n
obiecdunt ij qui docent necessitatem ex suppositione quæ voluntate
applicat ad operandum aut aliquo modo ẽ principium operandi
ꝓõe impedire modum libere operandi, necessitatem tn operandi ex sup-
positione quæ n influit in operaõem ipsam n ꝓõe ẽ contrariam li-
bertati, qa si n influit in operaõem n pt immutare modum liberum
operandi quem aliqui in voluntas haberet sine suppositione, vnionem
a. hypostaticam n fuisse applicaõem Chri vel eiq voluntatis ad ope-
randum seu operaõem neq principium operaõum, ac proinde necessi-
tatem impleendi precepti quæ in Chri voluntate fuit, n potuisse
impedire quo minus illa libere operaretur.

Sed contra hunc modum ẽ, qa libertas ad obseruandum
præceptum ẽ indifferentia quædam voluntatis, sp quam in potestate
eiq ẽ positis oibus circumstantijs obseruare ẽ n obseruare præceptum,
sicut libertas in coeli ẽ indifferentia qua voluntas positis oibus circum-
stantijs pt operari ẽ n operari, atqui si Chri sta obseruauerit præceptum
vt potuerit illud n obseruare licet ex suppositione extrinseca profecto n
fuit indifferens ad obseruandum preceptum, ẽ per consequens n fuit liber
in obseruãdo precepti, neq e. fieri ꝓ vt quis indifferens maneat ad vtram
partem ẽ nullo modo possit se vtramuis partem declinare sed tn in alte-
ram. ẽ quamuis in Chri fuerit remota ẽ radicalis libertas vel indiffe-
rentia quæ ẽ idem cum ipsa facultate voluntatis, ea tn quantum ẽ ex hoc
modo potuit ea expedita, cum n potuerit vtramuis sed vnam tm partem
eligere.

Ado

Ego contra eundem modum ē, qa visio beatifica ex qua etiā voluntas Chri fuit impeccabilis mutare pt operandi modum voluntatis, nempe ponendo e applicando voluntati summum bonum, qua praesupposita applicaōe voluntas sine libertate diligit Deum & saltem ex visione beatifica eēt impedita libertas humanae Chri voluntatis in operando.

Rdeti pt qd licet visio beatifica immutet modum operandi voluntatis, praeceptum tn aliqd faciendi cuiq positio necessaria fuit vt voluntas eligere deberet hoc praeceptum fuisse aliquid extrinsecum voluntati Chri, ac proinde necessitatem quae in ipso fuit ex tali suppositione n fuisse contrariam modo p operandi libere.

Sed contra hanc responsionem ē, qa licet praeceptum aliqd faciendi vel n faciendi extrinsecum sit voluntati Chri, nihilominus rem praeceptam constituit inter eas res quae sine libertate a beatis amantur ex visione e amore beatifico, per quem scilicet beati necessario volunt Deo observaōem mandatorum e placere ipsiq voluntati, posito a. extrinseco praecepto necessarium ē eligere rem praeceptam ad conservandam Dei amicitiam. & posito pcepto extrinseco aeq necessario beatq ē Chrq eligit observaōem praecepti atq diligit ipsum Deum. poēt etiam ad posteriorem rāōem contra hunc modum supra factam dari alia responsio, quam satis bene impugnat Vasquez disp. 74 cap. 4. num. 26 usq ad finem capitis.

Quintq modq ē eorum qui apud Suarez tom. j in 3 partem disp. 37 sect. 3 n parum ante medium § respondent aliqui iuxta postremam editionem factam anno 1608. e apud Vasquez tom. j. partem disp. 14. cap. 4 num. 21. vt defendant Chrm fuisse liberum ad opq moriendi sibi praeceptum, asserunt e. n quidem fuisse in absoluta Chri potestate tollere vel ponere praeceptum moriendi, sed nihilominus fuisse semper liberum Chro illiq dispensaōem petere, quam si petysset pro sua reverentia exauditq fuisset, qa ergo dispensaōem petere noluit ex sua libertate sola (neq e. aliud pceptum habuit n petendi dispensaōem) ideo absolute fuit liber ad implendum praeceptum. sic Matth. 26 dixit ipse Chrq: annon poum rogare Patrem meum e ipse exhibebit mihi, plq quam 12 legiones Angelorum; sic e. dicere potuisset: annon poum rogare Patrem e ipse auferet pceptū? atq his ipsis verbis Suarez hunc modum refert e explicat loco citto.

Sed contra hunc modum ē, qa si solum per huiusmodi facultatem petendi dispensaōem praecepti, salvatur libertas e rāo meriti in operaōe qua Chrq observavit Patris pceptum de morte subeunda, sequit Chru n fuisse liberum in observaōe praeceptorum naālium in quae n cadit dispensaō, neq meruisse per observaōem huiusmodi praeceptorum, sed

hoc

hoc videtur absurdum &c. Seq: pbt: qa Chrus n potuit petere dispensaoem prædictorum præceptorum &c necessario illa observavit, ac proinde illorum observao neq fuit libera neq meritoria.

Rderi pt Chrum in observaoe pdictorum pceptorum naa=lium fuisse liberum & meruisse quod circumstantias eiusdem observaois.

Sed contra e, qa admodum durum videtur concedere quod Chrus quoad hoc fuerit peioris conditionis quam reliqui hoies, nempe qd Chrus n potuerit mereri quoad substiam observaois præceptorum naalium indispensabilium, potuerunt a reliqui hoies. pluribus eundem modum impugnant Suarez & Vasquez locis citts. Sed ea revera n urgent.

Sextus modus e asserentium Chri voluntatem per unionē hypostaticam & visionem beatificam ita fieri impeccabilem, ut quamvis sit determinata ad honestum in coui, hoc e, ab honesto recedere n poit, n tn ee vel fuisse determinatam ad hoc vel illud bonum, sed mansisse adhuc indifferentem ad tale vel tale bonum, ac proinde sine libertate peccandi mansisse cum libertate operandi honeste hoc aut illo modo per substiam talis aut talis actus pro diversitate obti, ex quo desumitur diversitas substialis actuum voluntatis: ita S. Thom. q. 18. art. 4 ad 2. & q. 11. de veritate, art. 6. ad 1. Vasquez disp. 74 cap. 5. Valentia q. 18 art. 4. & aly apud Suar. disp. 30 sect. 3. § probatur ergo. qui auctor tandem sect. 4. § ultº hunc eundem modum approbat. quid a nos sentiamus de hac re, mox constabit.

Dicendum e jmo cum Authoribus 5ti modi Chrum potuisse petere dispensaoem præcepti de morte subeunda, neq e credibile e aut congruum fuit, qd æternus Pater cum dilectissimo filio suo atq oi reverentia dignissimo adeo severe egerit, ut præceptum mortis ipsi imposuerit cum prohibitione petendi dispensaoem, cum neq inter hoies vel cum servis id coiter fiat. adde qd potestas petendæ dispensaois confert ad maiorem libertatem Chri circa observaoem præcepti de morte subeunda, siquidem poia petendæ dispensaois eiusdem præcepti tribuit Chro libertatem contrarietatis circa observaoem eiusdem præcepti vel circa mortem, ita ut potuerit habere hunc actum, nolo mori, nimirum petendo dispensaoem, qd cum conferat ad maiorem laudabilitatem actus virtutis quo Chrus voluit mori n videtur id ee illi denegandum, partim cum id satis probabiliter colligatur ex Matth. 26: annon poum rogare Patrem meum &c. ut apud Suarez authores 5ti modi recte notarunt.

Deniq addo qd etiamsi Chro eet denegata potestas

petendæ

petendæ dispensaõis præcepti de morte subeunda, nihilominus adhuc petere potuisset petere dispensaõem illius posterioris et quasi reflexi præcepti de n̄ petenda dispensaõe, et postea obtenta huius præcepti dispensaõe petere dispensaõem præcepti de moriendo. q̄d e. Deus Chr̄o imposuerit præceptum cum prohibitione petendi dispensaõem cuiuscunq præcepti etiam reflexi videtur oĩo impoĩbile, cum nulla videatur fuisse necessitas talis prohibitionis aut finis eo q̄d Deus præuiderit Chr̄um promptissimum et propensissimum ad obediendum.

Dicendum ē 2do. quamuis secundum nos Chr̄us habuerit potestatem petendæ dispensaõis, nihilominus p̄scindendo ab eadem potestate, sextus modus supra explicatus videtur sufficienter libertatem in Chr̄i operaõibus saluare ita vt de eo simpliciter dici poĩt q̄d libere mortuus sit, et q̄d per substiam obseruaõis præcepti de moriendo meruerit, vt a. veritas huius conclusionis appareat.

Supponendum ē ex 1a 2dæ libertatem actus quoad substantiam n̄ eodem modo ēe in actu externo voluntatis et in interno, siquidem in actu interno ē primario et per se, in externo vero secundario quatenus scilicet pendet ab interno. quapp. libertas in actu interno fõaliter ē dependentia immediata ipsius a poĩa potente operari et n̄ operari; in actu vero externo solum ē dependentia ab actu voluntatis habente libertatem primariam supra explicatam.

Ex his a. sequitur adhoc vt actus voluntatis in substantia sit liber necessariam ēe in voluntate facultatem per quā poĩt recedere a substia talis actus atq ēe cum illius negaõe, adhoc a. vt actus externus qui secundario ē liber censeatur ēe in substia liber eo modo quo actus externus p̄t, n̄ requiritur facultas qua voluntas poĩt recedere a tali actu, sed requiritur q̄d tali substantia talis actus externi dependeat a substia actus interni a quo voluntas poĩt recedere, q̄d etiam magis infra ꝯstabit. his positis.

Pbr̄ conclio: q̄a etiamsi Chr̄us n̄ potuisset petere dispensaõem præcepti de moriendo, nihilominus cum idem præceptum obseruauit n̄ solum eius actus internus eligendi mortem fuit liber in substia, sed etiam actus externus moriendi, eo scilicet modo quo actus externus p̄t ēe liber, quamuis reipsa n̄ potuerit n̄ ēe quoad substiam, siquidem substia actus externi Chr̄i nihilominus dependebat ab actu libero interno in quo consistit libertas actus externi & Chr̄us p̄scindendo etiam a facultate petendi dispensaõem præcepti mortis libere mortuus ē et per substantiam obseruaõis præcepti meruit.

2do

Sed obj: qa si Chrs praescindendo a facultate petenda dispensacois praedicta n potuerit per subitam mortis acceptata mereri maxime idcet qa Chrs ita erat determinatus ad morendum vt n poet n mori in aliqua temporis a Patre assignati differentia indeterminate sumpta, sed hoc n obstat &c. Maior patet. Minor patet: qa Martyres lege nae erant oip necessitati ad mortem, qa tn eo tempore quo poterant n mori voluntarie mortem tolerarant, ideo per ipsam subitam mortis sive acceptacois morbis pro Deo meruerunt, vt oes concedunt, quis e. neget S. Laurentium meruisse etiam per subitam sua mortis e combustionis. Similiter quamvis Chrs ex praescripto Patris necessario teneretur mori nec poet non mori in vniuersum cum peccare n poet, qa tn per actum internum liberum sicut etiam fecerunt Martyres acceptavit mortem eo tempore quo libere poterat n acceptare e n mori dicetur libere mortem liberasse etiam quoad subitam. Ratio a. huiusmodi rei e, qa n meremur formaliter per actionem externam sed per internam denominatue. Vero per externam quatenus pendet ab interna e aliqua rae ab ea derivatur. cum a. Chrs meruerit sit per actum internum acceptandi mortem, qui n solum terminatur e ad mortis circumstantiam sed etiam ad ipsam mortis subitam, ita vt tam quoad circumstantias tum quoad subitam sicut e martyres dicuntur meruisse per ipsam mortis subitam licet haec simpliciter e absolute n poet ab illis vitari, vtpote qui tandem lege nae debebant mori, e sicuti quis dicitur per patientem tolerantiam alicuius morbi mereri etiam quoad subitam eiusdem tolerantiae eo qd actu patienter tolerandi terminet ad subitam morbi licet morbus in se necessarius sit.

Dicent aliqui Martyres quidem laudari qa anticipate mortem subierunt, n tn parem racem ee in Chro, siquidem n ita anticipate mortuus e vt si tunc temporis n cet mortuus vitam cet producturus ad annos e annos iuxta cursum complexionis sua naturalis e caarum naturalium, sed credibile e tunc moraliter praeceptum mortis instasse e circa eos dies Chrs debuerit mori, simileem Chrs Ioan. 4. sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio. quapp sicut n diceretur aliquis ee libere mortuus eo qd voluerit suspendi hora nona cum tn Iudaeis sentia suspendendus cet hora decima, ita Chrs n debet dici libere mortuus si tm exercuit libertatem inantecipanda parum morte. Ho de SS. Martyribus dici n pt.

Sed contra hanc responsionem e, qa asserere qd Chro parum superesset temporis intra qd ex praecepto deberet mori e diuinae, cum n sit vnde id colligatur, illorum e. verborum Chri sicut man-

datum

datum dedit mihi &c. n̄ ē sensꝰ, hæc oīa quæ facio & prout facio ita præcepit mihi Pater, neq; vllꝰ interpres illa verba ita illexit, neq; e. Chrꝰ dixit sicut facio ita præcepit mihi Pater, sed potius contra sicut præcepit mihi Pater sic facio, hoc ē, nihil oīo eorum quæ præcepit omitto. deinde contra eandem responsionem ē, q̄a valde probabile ē Chrū pro suo ardentissimo obediendi Patri & redimendi hoīes desiderio quo aritabatur donec perficeret n̄ parū anticipasse finem temporis intra q̄d iuxta Patris præceptum debebat mori. Deniq; contra ē, q̄a licet quis ægrotaret & vi morbi brevi moriturꝰ ēet, si tn̄ ei per mediam horam vel minꝰ ante tempꝰ quo naāliter deberet mori pateretur se occidi pro Chro profecto is diceretur & haberetur Martyr & meruisset etiam per ipsam mortis substiam. præterea is qui eum occidisset simpliciter diceretur homicida. Et exemplum hoīs brevi morituri allatum p̄t retorqueri contra adversarios & eiusdem responsionis authores.

Obycies: libertas moralis exigit vt operans n̄ sit antecedenter necessitatꝰ ad hunc actum vel alium similem & æqualem, q̄a si præcedat necessitas ad alterum ex duobus æqualibꝰ n̄ tribuitur laudi q̄d hunc eligat pro illo cum vterq; sit æqualis, quemadmodū si alteri debeas vnum aureum nec possis vel physice illum n̄ dare, n̄ ideo mereris laudem vel gratitudinem q̄d hunc aureum vel illum aureum oīo æqualem dederis. Et si Chrꝰ fuit etiam oīo physice necessitatꝰ ad vnum actum bonum ex duobꝰ vel pluribꝰ oīo æqualibꝰ nihil laudis vel gratitudinis meruit q̄d potiꝰ hunc quam alterum oīo æqualem elegerit.

R. transeat q̄d si præcedat necessitas ad alterum ex duobꝰ vel pluribꝰ oīo æqualibꝰ pro eo instanti quo eligitur alter eorum n̄ tribuatur laudi q̄d hic eligatur pro illo, verum si ante illud instans alter actꝰ eligatur nego hoc n̄ tribui laudi. q̄d p̄t explicari exemplo ab adversarys allato, si quis e. sit physice necessitatꝰ ad alteri dandum instanti b. v. g. aureum, & tn̄ hunc det in instanti A præcedenti hic meretur laudem & gratitudinem; similiter itaq; quamvis quis dicere poīt Chrū fuisse etiam physice necessitatum pro aliquo instanti aut alterum ex duobꝰ aut pluribꝰ actibꝰ æqualibꝰ, q̄a tn̄ alterum ante illud instans elegit idcirco eligendo illum potuit mereri. deinde dico Chrum meruisse eoq̄d alterum ex prædictis actibꝰ elegerit intensissimum sive longe intensiorem quam ipse teneretur eligere vel necessitaretur eligere; atq; hoc sufficit vt dici poīt Chrū meruisse per substiam observaōis præcepti mortis, q̄a cum partes intensiores actꝰ n̄ distinguantur a substia ipsius actus,

sicuti

sicuti nec partes extensionis distinguuntur a substantia seu entitate quantitatis, cumq singulæ partes intensionis actus quo Chrus mortem elegit terminatæ sint ad substantiam mortis, et singulæ excluserint transgressionem præcepti, de moriendo sequitur Chrum vere meruisse per substantiam observantiæ eius præcepti, sicut etiam mereretur laudem, qui physice necessitatus ad dandum aureum alteri daret actu intensiori quam esset necessitatus dare.

Dico 3tio. Chrum meruisse observasse præceptum moriendi eo quod ob plura virtutum motiva et consequenter per plures actus diversarum virtutum elegerit mortem sive præceptum moriendi observaverit, cum tamen non esset necessitatus nisi ad unum ~~[illegible]~~ indeterminate ex illis, atq hoc quidem est sufficiens ad laudem et meritum sicuti mereretur laudem qui pluribus actibus internis dat alteri unum aureum, quem illi physice necessitatus erat dare uno tantum actu interno; et sicuti qui in casu perplexitatis constitutus existimans esse malas duas actiones inter se oppositas quarum alteram exercere necessitaretur omnino peccaret si utramq elegeret si posset, quamvis non peccaret si alteram tantum eligeret. quod a. sufficiat Chrum elegisse mortem ob plura motiva sive pluribus actibus internis (: quod eius perfectioni denegari non potest :) ut dici possit Chrum meruisse per substantiam mortis sive observantiæ præcepti de moriendo, constat ex eo quod singuli prædestinatorum actus determinate sumpti erant liberi et terminati sunt ad substantiam mortis, ita ut mors a singulis eorum sufficienter et adæquate dependeret. cum a. hoc non implicet Chri perfectioni concedendum est, quamvis id aly negarint, qui tamen audiendi non sunt eo quod non possint assignare implicantiam.

Ex his igitur colligitur quod licet Chrus mortuus sit omnino libere eo quod elegerit mori ut Patris præceptum observaret, cum tamen dispensationem talis præcepti petere posset, nihilominus etiam præscindendo a predicta facultate petendi dispensationem posse defendi illum meruisse etiam ~~eo quod~~ quo ad substantiam mortis denominative. neq in hac re potest esse maior difficultas quam de nomine. utrum videlicet ex eo quod Chrus præscindendo a predicta facultate non potuit eligere hunc actum, nolo mori, nec potuit in universum non mori, nihilominus dici possit libere mortuus esse sive libere elegisse mortem etiam quo ad substantiam.

Obycies: Chrus erat determinatus ad optimum et ad eligendum semper perfectissimum obiectum. Ex cum esset perfectius eligere mortem eo tempore quo mortuus est eo quod sciret in hoc sibi complacere Patrem licet de hoc ei præceptum non dedisset sequitur Chrum non libere elegisse mortem eo tempore neq meruisse per intentionem vel multiplicationem actuum,

actuum, eo qd hæc sint quid pfectius, e per consequens ad ea Chrus fuerit necessitatus.

R. quamvis Chrus etiam physice eet determinatus e necessitatus ad n peccandum, n tn erat physice necessitatus ad optimum e pfectius de quo alias n eet præceptum, sed tm ad hoc erat necessitatus moraliter qd n tollit libertatem, sicut neq necessitas moralis ad n peccandum concessa Beatmæ Virgini e reliquis confirmatis in gra auferebat illis libertatem ad peccandum e n peccandum e ad merendum observando præcepta.

Ratio a. huius rei c, qa Chrus licet n hat poiam moralem ad eligendum opus minus pfectum sive n optimum, ad id tn hit poiam physicam, quæ poia e illa quæ raæ difficultatis annexæ nunquam e reducenda ad actum. quod a. Chrus hat hanc poiam physicam ad eligendum opus n optimum ptt: qa alioquin Chrus eet oio determinatus e necessitatus ad optimum, ac proinde n fuisset sufficienter liber e indifferens ad merendam laudem e præmium, imo nullam oio haberet libertatem, sicut nec ullam libertatem haberent reliqui Sancti e Angeli, si carerent huiusmodi poia physica, neq Angelis custodibus ob custodiam neq beatis ob impetravem beneficiorum deberentur gratiæ, quod tamen est falsum.

Atq hæc de Incarnatione hactenus dicta sufficiant.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST